

- en 18de eeu, *Tydskrif vir Volkskunde en Volkstaal*, V(3), Febr. 1949, p. 78.
26. H.J. SENIOR, *Medicinefor heroes* (Erin, Ontario, 1981), p. 55.
27. KAB: MC 24.
28. KAB: MOOC 14/143.
29. J. CELESTINE PRETORIUS, *Medicine at the Cape in the 17th and 18th centuries*, *Suid-Afrikaanse Tydskrif vir Kultuurgeskiedenis* 1 (1), Jan. 1984p. 18.
30. J. HOGE, *Geneeskunde aan die Kaap in die 17de en 18de eeu*, *Tydskrif vir Volkskunde en Volkstaal* V(3), Febr. 1949, p. 78.
31. KAB: MOOC 14/40 (Kasboek van Jan Hassing).
32. KAB: MOOC 14/143.
33. C.G. BOTHA, *Social life in the Cape Colony* (Cape Town, 1970). p. 55.
34. KAB: MOOC 14/203.
35. KAB: MC14; MOOC 14/203.
36. KAB: CO 36(2).
37. KAB: MOOC 14/203.
38. E.H. BURROWS, *A history of medicine in South Africa* (Cape Town, 1958), pp. 64, 97, 101.
39. E.M. SANDLER, *Lichtenstein se inentingsreis 1805*, *Byvoegsel tot die Suid-Afrikaanse Mediese Tydskrif*, 20 April 1974.
40. J. CELESTINE PRETORIUS & P.J. PRETORIUS, *Siektes aan die Kaap gedurende die 17de en 18de eeu*, *Geneeskunde* 23(5), Mei 1981, p. 279.
41. KAB: MOOC 14/203.
42. KAB: MOOC 14/203.
43. KAB: MOOC 14/203.
44. D.J. POTGIETER (hoofred.), *Standard Encyclopaedia of Southern Africa* 9 (Cape Town, 1973), p. 137.
45. C.J. BEYERS (hoofred.), *Suid-Afrikaanse Biografiese Woordboek IV* (Pretoria, 1981). p. 526.
46. KAB: MOOC 14/203.
47. C.J. BEYERS (hoofred.), *Suid-Afrikaanse Biografiese Woordboek IV* (Pretoria, 1981), p. 526.
48. Suid-Afrikaanse Biblioteek, Kaapstad: MSB240.
49. J. CELESTINE PRETORIUS & P.J. PRETORIUS, *Siektes aan die Kaap gedurende die 17de en 18de eeu*, *Geneeskunde* 23(2), Febr. 1981, p. 85.
50. Lys van patente medisyne, *Suid-Afrikaanse Mediese Tydskrif*, Junie 1957.
51. L.C. VAN OORDT, Afrikaanse vertaling van dr. J.F.Häszner se *Huislijk Geneeskundig Handboek*, met die titel *Mediese handboek vir die Afrikaanse huisgesin deur J.F.Häszner*, Suid-Afrikaanse Biblioteek, Kaapstad, p. 60. (Hierna *Mediese handboek*)
52. Mediese handboekp. 132.
53. Mediese handboek,p13 1.
54. Mediese handboekp. 83.
55. P.W. LAIDLER & M. GELFAND, *South Africa. Its medical history 1652-1898* (Cape Town, 1971) pp. 51-52.
56. Mediese handboekp. 84.
57. Mediese handboekp. 94.
58. Mediese handboekpp24, 26, 27, 80.
59. P.J. VAN DER MERWE, *Die Trekboer in die geskiedenis van die Kaapkolonie (1657-1842)* (Kaapstad, 1938). pp. 226-230.
60. H. LICHTENSTEIN, *Truvels in Southern Africa in the years 1803, 1804, 1805 and 1806* (Van Riebeeckvereniging, Kaapstad, 1928), p. 445.
61. Mediese handboekp. 26.
62. Mediese handboekp. 43.
63. Mediese handboekp. 122.
64. Mediese handboekp. 43.
65. Mediese handboekp. 122.
66. Mediese handboekp. 43.
67. Mediese handboekp. 150.
68. Mediese handboekp. 96.
69. Mediese handboekp. 187.
70. Mediese handboekpp98 en 100.
71. Mediese handboekp. 97.
72. Mediese handboekp. 118.
73. Mediese handboekp. 15.
74. Mediese handboekp. 142.
75. Mediese handboekp. 15.
76. Mediese handboek, p. 89.
77. H.LICHTENSTEIN, *Truvels in Southern Africa* (VRV, Kaapstad,1928), p. 445.
78. Mediese handboek, p. 43.
79. Mediese handboek, p. 44.
80. H. LICHTENSTEIN, *Truvels in Southern Africa* (VRV, Kaapstad, 1928), p. 445; P.J. VAN DER MERWE, *Die Trekboer in die geskiedenis van die Kaapkolonie (1657-1842)* (Kaapstad, 1938), p. 234.
81. P.J. VAN DER MERWE, *Die Trekboer in die geskiedenis van die Kaapkolonie 1657-1842* (Kaapstad, 1938), p. 236.
82. Mediese handboek, p. 104.
83. Mediese handboek, p. 155.
84. Mediese handboek, pp. 161-2.
85. Mediese handboek, p. 187.
86. Mediese handboek, p. 144.
87. Mediese handboek, p. 190.
88. B. BOOYENS, *Bronwaters van genesing* (Kaapstad, 1981), p. 23 en verder.
89. R. PERCIVAL, *An account of the Cape of Good Hope* (London, 1804). pp. 151-157.
90. J.L.M. FRANKEN, *Duminy-dagboeke* (Van Riebeeckvereniging, Kaapstad, 1938). pp. 103-110.
91. KAB: MOOC 14/203.
92. KAB: MC 14.
93. H. Lichtenstein, *Truvels in Southern Africa in the years 1803, 1804, 1805 and 1806* (VRV, Kaapstad, 1928), p. 452.
94. W.J. BURCHELL, *Truvels in the interior of Southern Africa* (London, 1822). p.95.
95. W.J. BURCHELL, *Truvels in the interior of Southern Africa* (London, 1822), p. 98.
96. W.J. DE KOCK & D.W. KRÜGER (reds.), *Suid-Afrikaanse Biografiese Woordboek II* (Kaapstad/Johannesburg, 1972), p. 844.
97. B. BOOYENS, *Bronwaters van genesing* (Kaapstad, 1981). p. 42.
98. B. BOOYENS, *Bronwaters van genesing* (Kaapstad, 1981), p. 42.
99. B. BOOYENS, *Bronwaters van genesing* (Kaapstad, 1981), p. 40.
100. J.L.M. FRANKEN, *Duminy-dagboeke* (Van Riebeeckvereniging, Kaapstad, 1938). p. 110.
101. KAB: MOOC 14/143.
102. KAB: MOOC 14/203.
103. B. BOOYENS, *Bronwaters van genesing* (Kaapstad, 1981), p. 40.
104. KAB: MOOC 14/143.
105. KAB: A137 (Duminy Aanwins)
106. KAB: MOOC 14/143.
107. Inligting Caledon Museum, 16.03.1992.
108. A. SPARRMAN, *A voyage to the Cape of Good Hope . . . 1772-1775* (VRV, Kaapstad, 1975), p. 153; W.J. BURCHELL, *Truvels in the interior of Southern Africa* (London, 1822), p.98; C.I. LATROBE, *A journal of a visit to South Africa* (London, 1821), p. 106.
109. A. SPARMANN, *A voyage to the Cape of Good Hope . 1772-1775* (VRV, Kaapstad, 1975), p. 153.
110. KAB: Inkomende briewe Stellenbosch 10/166.
111. J.C. PRETORIUS & P.J. PRETORIUS, *Siektes aan die Kaap tydens die 17de en 18de eeu*, *Geneeskunde* 24(8), Aug. 1982, p.691.
112. J.L.M. FRANKEN, *Duminy-dagboeke* (Van Riebeeckvereniging, Kaapstad, 1938), p. 110.
113. A. SPARMANN, *A voyage to the Cape of Good Hope . . . 1772-1775* (VRV, Kaapstad, 1975), p. 153.
114. W.J. BURCHELL, *Truvels in the interior of Southern Africa* (London, 1822), p. 95.
115. C.I. LATROBE, *A journal of a visit to Southern Africa* (London, 1822), p. 108.
116. KAB: MOOC 14/143; I.BALIE, *Die geskiedenis van Genadendal 1738-1938* (Kaapstad/Johannesburg, 1988), p. 45.
117. E.H. BURROWS, *A history of medicine in South Africa* (Cape Town, 1958), pp.60-63.
118. J. HOGE, *Personalities of the Germans at the Cape 1652-1806*, *Argiefjaarboek vir Suid-Afrikaanse Geskiedenis*, Jg.9 (Kaapstad, s.j.), p. 76.
119. P.J. VENTER, *Die eerste vroeëkundige skool in Suid-Afrika*, *Suid-Afrikaanse Tydskrif vir Geneeskunde*, Mrt 1935.
120. KAB: MOOC 14/143.
121. KAB: MOOC 14/143.

122. J.L.M. FRANKEN, *Duminy-dagboeke* (Van Riebeeckvereniging, Kaapstad, 1938), p. 1.
123. C.C. DE VILLIERS & C. PAMA, *Geslagsregisters van die ou*

- Kaapse families* (Kaapstad, 1981), p. 780.
124. Mediese handboek (Häsner), p. 137.
-